

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 17 februari 1927 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om tullfrihet för med bly överdraget bandjärn av vissa dimensioner.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 44, har herr *Eriksson* i Västbro hemställt,

»att riksdagen måtte besluta, att rubriken 731 i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

Kallvalsat eller kalldraget järn etc.:

platt etc.:

av mindre än 0.4 mm. tjocklek:

731 a	överdraget med bly.....	fritt
731 b	annat	100 kg. 8: —».

Till stöd för förslaget har motionären anfört följande:

Motionen.

»Enligt nu gällande tulltaxas bestämmelser äro med rent eller tennhaltigt bly överdragna plåtar av högst 0.3 millimeters tjocklek (rubrik 742 a) tullfria. Förblyat (kallvalsat) bandjärn av samma dimension är däremot, såsom hänförligt till rubrik 731, belagt med en tull av 8 kronor per 100 kilogram. Sistnämnda rubrik omfattar nämligen kallvalsat eller kalldraget järn i stänger, knippor eller ringar, utan avseende på genomskärningens form, över 10 millimeter i största dimension av tvärsnitt (bredd): platt: av mindre än 0.4 millimeters tjocklek.

Förblyat bandjärn av ovan angivna tjocklek användes inom den elektriska kabeltillverkningen för framställning av s. k. kuhloledning, i vilken bandjärnet bildar skyddsomhölje, samt vid tillverkning av isoleringsrör (Bergmannsrör) av viss typ. Den årliga förbrukningen här i landet av förblyat bandjärn för ovannämnda ändamål läser kunna anslås till omkring 190 ton. Såvitt jag kunnat finna, förekommer icke någon användning i större utsträckning av nämnda vara för annat ändamål.

Vid tiden för den nuvarande tulltaxans tillkomst var kuhloledning ej föremål för tillverkning här i landet, enär tillverkningen då åtnjöt patent-skydd. Vid avvägningen av tullskyddet för den elektriska kabelindustrin har därför uppmärksamhet ej ägnats åt denna artikel. Med hänsyn till omhöljets beskaffenhet och diameters storlek hänföres densamma till rubrik 913 med en tull av 10 öre per kilogram och drager sålunda samma tull som blyarmerade telefonkablar, vilka per viktenhet räknat betinga avsevärt lägre pris. Under det att värdet å de sistnämnda i genomsnitt torde utgöra omkring 1 krona 20 öre per kilogram, betingar kuhloledning ett genomsnittspris av mer än 2 kronor per kilogram räknat. Sedan patent-skyddet utgått, hava flera av våra kabelfabriker upptagit tillverkningen av kuhloledning, som utgör en betydande konsumtionsartikel. Industrien, som på ifrågasvarande område har att vidkännas en besvärande utländsk

konkurrens, belastas emellertid även av tullskyddet å halvfabrikaten. Tullen å i ett kilogram kuhloledning av den vanligaste dimensionen ingående materialier utgör såsom följer:

	Gram	Tullsats per kg. öre	Tull öre
Förblyat järnband	413	8	3.3
Vävnad.....	45	70	3.15
Koppartråd	200	10	2 —
Papper.....	124	10	1.24
Kautschuk	218	—	—
Summa	1,000	—	9.69

Sedan den å halvfabrikaten belöpande tullen avräknats, återstår sålunda av det nominella tullskyddet för kuhloledning endast omkring $\frac{1}{3}$ öre.

Till framställning av för ovannämnda ändamål avsett bandjärn erfordras ej kvalitetsjärn utan användes ordinärt järn, som i utlandet framställles till priser, med vilka, såsom nogsamnt är bekant, våra järnverk icke kunna konkurrera. För att icke bliva utestängda i konkurrensen med utländska tillverkare hava därför de inhemska kabelfabrikerna måst täcka sitt behov av förblyat bandjärn till ojämförligt största delen genom import. Härvid har i någon mån bidragit det förhållandet, att våra svenska järnverk ej äro inrättade för att verkställa förblyingen av bandjärnet, vilket emellertid av tekniska skäl lämpligast bör ske omedelbart efter bandjärnets framställning, samt att ej heller kabelverken funnit ekonomiskt lönande att inrätta sig för denna behandling av detsamma.

Vad nu anförts gäller i tillämpliga delar även sådant förblyat bandjärn, som användes för framställning av ovannämnda slag av isoleringsrör.

Då den nu gällande tullen å förblyat bandjärn av de dimensioner, som här avses, visat sig ej fylla sin uppgift såsom skyddstull utan endast innebär en belastning för kabelindustrin och inverkar fördyrande på ett för elektrifieringens genomförande viktigt material och, såvitt jag kunnat finna, ett borttagande av tullen ej skulle skada några berättigade inhemska intressen, synes anledning ej förefinnas att längre bibehålla densamma.»

Utskottet.

Vad motionären sålunda såsom skäl för sitt förslag anført synes utskottet ådagalägga, att den betydelse, som ifrågavarande tullsats, i vad den avser förblyat järn, kan äga för de svenska järnverken, är synnerligen ringa och i varje fall icke kan motväga olägenheten av den fördyring av ett för den inhemska kabelfabrikationen nödvändigt halvfabrikat, som tullen medför. Genomförandet av tullfrihet för förblyat bandjärn synes också stå i god överensstämmelse med tullagstiftningen i fråga om förtent och förblyad järnplåt. Även då det gällt sistnämnda båda artiklar har framställning inom landet visat sig ekonomiskt ofördelaktig, varföre till förmån för, bland annat, konservindustrin och tändsticksindustrin tullfrihet för desamma blivit fastställd.

Den officiella statistiken utvisar, att införseln av kallvalsat järn av mindre än 0.4 mm. tjocklek utgjort år 1925 251,214 kilogram, under det

att exporten av dylikt järn under samma år belöpt sig till icke mindre än 1,408,774 kilogram. Enligt vad utskottet inhämtat lär förbrukningen av sådant förblyat bandjärn, som skulle beröras av den ifrågasatta tullfriheten, icke överstiga 190,000 kilogram per år. Av sålunda anförda siffror finner man, dels att de svenska kallvalsverken hava en betydande exportmarknad för sina speciella tillverkningar, dels ock att den i motionen föreslagna tullfriheten icke är av någon avsevärd statsfinansiell betydelse.

Beträffande tjockleken av det bandjärn, som användes för här ifrågasvarande ändamål, har upplysts, att densamma vanligen uppgår till emellan 0.15 och 0.2 mm. före förblyingen och efter denna arbetsprocedur till emellan 0.2 och 0.3 mm. Med hänsyn till understundom förekommande ojämnheter i överdraget torde emellertid gränsen böra sättas vid 0.4 mm., vilket även innebär en tariffteknisk fördel.

I det bly, varmed järnet är överdraget, förekommer måhända understundom en mindre tillsats av antimon eller annan legeringsmetall. En dylik tillsats bör givetvis icke hindra varans hänförande till den av utskottet föreslagna nya rubriken med tullfrihet.

Vid behandlingen av detta ärende har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av herr Erikssons i Västbro förevarande motion II: 44, angående tullfrihet för med bly överdraget bandjärn av vissa dimensioner, måtte besluta, att rubriken 731 i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

Kallvalsat eller kalldraget järn i stänger, knippor eller ringar, utan avseende på genomskärningens form, över 10 mm. i största dimension av tvärsnitt (bredd):

platt (med två motstående sidor större än de två övriga):

— — — — —
— — — — —

av mindre än 0.4 mm. tjocklek:

731 a	överdraget med bly	<i>fritt</i>
731 b	annat	100 kg. 8: —.

Stockholm den 17 februari 1927.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Wohlin, Bärge, Rune, Wigforss, Boman, Björnsson, friherre Beck-Friis, Bergman, Schlyter, Jönsson i Boa, Johansson i Arkösund, Olsson i Ramsta, Lövgren i Nyborg, Björklund, Olsson i Gävle, Brännström, Carlsson i Stockholm, Nilsson i Hörby och Fjellman.